

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Tartu Vallavalitsus esitas 07.04.2023 Keskkonnametile veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse Saadjärvest (keskkonnaregistri kood VEE2065300) sette eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil mahuga 270 m³ ja veekogu põhja liiva paigutamiseks mahuga 90 m³.

Kavandavate tööde piirkond asub Tartu vallas Valgma külas Pikknurme metskond 190 (katastriüksuse tunnus 77301:001:0318), vee alal Saadjärves.

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust nõuetele ja pidas esitatud teavet piisavaks veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu menetluse algatamiseks.

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalana (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku. Taotletav tegevus (270 m³ liivaste setete eemaldamine veekogust ja 90 m³ tahkete ainete (liiva) uputamine ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka KeHJS) kohaselt olulisega keskkonnamõjuga tegevus. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang tuleb Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus nr 224) § 11 lõike 7 kohaselt anda veekogu süvendamisele mahust alates 100 m³. Samuti asub kavandatav tegevus Natura 2000 võrgustikku kuuluval Vooremaa linnualal (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalal (RAH0000137). KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 198 lõike 2 kohaselt on antud juhul otsustaja Keskkonnaamet KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 22, määruse nr 224 § 1 lõike 1 ja § 15 punkti 8, KeHJS § 6¹ lõike 3 ja § 11 lõigete 2 ja 4 kohaselt peab loa andja andma eelhinnangu selle kohta, kas selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

I. EELHINNANG

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhinnangu taotluses esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31).

1. Kavandatav tegevus

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise taotlus esitati Saadjärvest (keskkonnaregistri kood VEE2065300) sette eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil mahuga 270 m³ ja tahkete ainete (liiva) uputamiseks mahuga 90 m³. Kavandatavate tööde piirkond asub Tartu vallas Valgma külas Pikknurme metskond 190 kinnistul katastriüksuse tunnus 77301:001:0318) vee alal Saadjärves. Töö käigus eemaldatakse vana settinud liiv ja paigutatakse samale kinnistule ümber. Veekogu ei süvendata. Sellega antakse kohalikele elanikele ja külastajatele paremad tingimused ujumiskoha kasutamiseks.

1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Tegevusest otseselt mõjutatav piirkond on Saadjärve osa, kus tegevust läbi viiakse ehk ala, mis asub Vooremaa maastikukaitsealal (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalana (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

Tartu valla üldplaneeringu kohaselt on tegemist supelranna maa-alaga.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Sette eemaldamisega ja tahkete ainete uputamisega taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Mõju põhjaveele ei ole, töökorras tehnika kasutamisel ei ole põhjavee või pinnavee saastumise ohtu.

1.4. Tegevuse energiakasutus

Sette eemaldamisega ja tahkete ainete uputamisega otsest energiakasutust ei kaasne.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Taotletava tegevusega ei kaasne saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Ajutiselt võib tööde teostamise ajal tõusta töötsoonis vees heljumi sisaldus, mis peale tööde lõpu tavapäraselt normaliseerub.

Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat müra.

1.6. Tegevusega tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Sette eemaldamisega ja tahkete ainete uputamisega ei kaasne jäätmete teket.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kui tegevuse läbi viimisel kasutatakse tehniliselt korrasolevaid masinaid, ei kaasne sette eemaldamisega ja tahkete ainete uputamisega tavapäraselt avariilukordade esinemist.

1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Töödega ei kaasne muutusi maakasutuses.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Tööde käigus puhastatakse vanast liivasest settest Tartu maakonnas Tartu vallas Valgma külas Pikknurme metskond 190 kinnistul ujumiskohana kasutatav Saadjärve osa 270 m³ ulatuses, ning uputatakse tahkeid aineid (liiva) 90 m³ ulatuses.

Tööde piirkonnas ei paikne maavarade leiukohti.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalana (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

Kavandatava veekeskkonnariskiga tegevus mõjutab potentsiaalselt **Vooremaa järvede loodusala** (keskkonnaregistri kood RAH0000137, rahvusvaheline kood EE80110) kaitseväärtustest elupaigatüüpi vähe- kuni keskoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130) ning keskkonnaregistri andmetel liikide harilik hink (*Cobitis taenia*) ja vingerjas (*Misgurnus fossilis*) elupaika ning nahkhiireliikide veelendlane (*Myotis daubentonii*) ja tiigilendlane (*Myotis dasycneme*) esinemisalasid. Saadjärves esineb ka vähelevinud rohevetika järvepalli (*Aegagropila linnaei*) elupaik. Vee erikasutus võib veel mõjutada Vooremaa linnuala (keskkonnaregistri kood RAH0000069, rahvusvaheline kood EE0080171) kaitseväärtusteks olevaid liike nagu rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya farina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustviires (*Chlidonias niger*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), hallpõsk-6 (9) pütt (*Podiceps grisegena*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*).

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Planeeritavate tööde mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile on õigete meetodite kasutamisel minimaalne.

Ajaloolised, kultuuriloolised ning arheoloogilised väärtused tegevuse lähipiirkonnas teadaolevalt puuduvad. Tegevuse ala on Tabivere ujumiskoht ja puhkeala. Keskkonna vastupanuvõimet ei ületata.

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Kavandataval tegevusel supelrannast vanade setete eemaldamisega ja uue liiva paigaldamisel on positiivne mõju inimese tervisele ja heaolule.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Taotluse kohaselt on sette eemaldamise maht 270 m³ ja tahkete ainete uputamise maht 90 m³. Tegemist ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevustega keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses.

3.1. Mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Valguse, soojuste, kiirguse ja lõhna reostust sette eemaldamisega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne. Eeltoodud tegevusega ei kaasne saasteainete heidet välisõhku, mis põhjustaks pöördumatuid muutusi antud piirkonnas. Tööde teostamise perioodil kaasneb ajutine müra. Kavandatavat tegevust saab käsitleda kui tavapära ehitustegevust. Ehitusest ja materjali veost tingitud müra ja vibratsioon jäävad tavapärasele ehitusega kaasnevale tasemele.

Tööde teostamisega kaasneb lokaalne mõju Saadjärvele, kuna tekkiva heljumi levimise ja mõju minimaliseerimiseks tuleb veekeskkonnas töid teostada madalveeperioodil. Kuna sette eemaldamise maht Saadjärves ei ole suur, siis heljumi kogused vees ei ole suured ning hajuvad peale tööde lõppu kiiresti ja oluline mõju Saadjärvele puudub.

3.2. Mõju ilmnemise tõenäosus

Saadjärve veekvaliteedile olulist mõju ei kaasne, kuna töid teostatakse talvisel madalvee perioodil, ajal kui ei ole supelranna aktiivset kasutust. Tööd tegemiseks valitakse aeg kui maapind on külmunud, enne veekogu jäätumist et vähendada sette ja heljumi koormust ja vähendada mõju veekogu kallastele.

3.3. Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöörduvus

Sette eemaldamine ja tahkete ainete uputamine on ühekordne tegevus. Seega on tegemist peamiselt tööde ajal esineva väheldase mõjuga. Peale tööde lõppu häiring veekogule lõpeb ning veekogu veekvaliteet on eeldatavalt endine.

3.4. Mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.5. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.5.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalana (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

Vooremaa järvede loodusala (keskkonnaregistri kood RAH0000137, rahvusvaheline kood EE80110) kaitse-väärtustest elupaigatüüpi vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130) ning keskkonnaregistri andmetel liikide harilik hink (*Cobitis taenia*) ja vingerjas (*Misgurnus fossilis*) elupaika ning nahkhiireliikide veelendlane (*Myotis daubentonii*) ja tiigilendlane (*Myotis dasycneme*) esinemisalasid. Saadjärves esineb ka vähelevinud rohevetika järvepalli (*Aegagropila linnaei*) elupaik. Vee erikasutus võib veel mõjutada **Vooremaa linnuala** (keskkonnaregistri kood RAH0000069, rahvusvaheline kood EE0080171) kaitseväärtusteks olevaid liike nagu rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya farina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustviires (*Chlidonias niger*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), hallpõsk-6 (9) pütt (*Podiceps grisegena*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*).

3.5.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Vooremaa linnuala

Saadjärv on oluline puhke- ja toitumisala rändlindudele nagu naerukajakas (*Larus ridibundus*)

rabahani (*Anser fabalis*) ja suur-laukhani (*Anser albifrons*) ning omab tähtsust pesitsusalana linnuala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele nagu hüüp, rästas-roolind, tuttpütt, roo-loorkull, lauk, hall-põskpütt ja sinikael-part.

Loodusdirektiivi eesmärk on vältida Natura 2000 võrgustiku alade kahjustamist ning tagada loodusdirektiivi I lisas nimetatud looduslike või poollooduslike elupaigatüüpide või II lisas nimetatud liikide soodsa seisundi säilitamine või taastamine. Linnudirektiivi üheks eesmärgiks on Natura 2000 linnualal tagada kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide soodne seisund.

Linnuala kaitse-eesmärgiks olevad liigid on tihedalt seotud veekogu ja selle äärse alaga. Linnud kasutavad pesitsusalana järve roostikku, toiduotsingutel satuvad veelinnud ka veekogu avaveelisele osale, kuid talvel ei ole veelinnud järvel pesakohaga nii oluliselt seotud ja tööd veekogus neile suure tõenäosusega ohtu ei kujuta.

Küll aga on tööde piirkonnas asuv supluskoht ja puhkeala linnuala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele vähesobiv pesitsusala. Elurikkuse andmetel ei ole piirkonnas pesitsusi täheldatud.

Pesitsevate liikide soodsa seisundi tagamiseks tuleb tagada, et säilivad puutumatusena alad, kus paiknevad suure tõenäosusega pesitsuskolooniad. Supluskohast liivase sette eemaldamisega ja asendamine uue liivaga ei kaasne alal olulisi muutused veetaimestikus, sest setteid eemaldatakse supelranna maa-alalt, millel puudub linnustikule sobiv taimestik.

Vooremaa kaitsekorralduskava alusel on linnustikule ohuteguriks veetaimestiku oluline vähendamine järvedel ning tingimuste muutmine elupaigas ja sellest tulenev arvukuse vähenemine.

Arvestades eeltoodut ei ole kavandatud tegevusel esitatud mahus ebasoodsat mõju Vooremaa linnuala kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide elupaikade seisundile.

Vooremaa loodusala

Vooremaa järvede loodusala (EE0080110) eesmärgiks I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vähe- kuni kesктоitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesктоitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), niiskuslembedes kõrgrohestud (6430) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), laiujur (*Dytiscus latissimus*) ja tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*);

Vähe- kuni kesктоiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130)

Elupaigatüübi vähe- kuni kesктоiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130) kaitsel on eelkõige vajadus säilitada hüdroloogiline režiim ja liikidele olulised elupaigad ning vältida järve vee kvaliteedi halvenemist.

Saadjärv (724,5 ha, 8,0 m sügav, valgala 31,9 km²) kuulub Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonda. Saadjärve veevahetus on nõrk ning selle põhjuseks on järve suur veemaht ning vaid üks mõõduka veehulgaga väljavool Mudajõe kaudu (registrikood VEE1043400). Peamised sissevoolud on järve Kabelisoo ja Kukulinna peakraavidest, lisaks suubub järve

hulgaliselt magistraalkraave. Järve seisundi hinnang VRD (Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiiv 2000/60/EÜ) järgi on hea. Järv on reostustundlik ja eutroofne ehk rohketoiteline veekogu, järv on hea vee läbipaistvusega. Vooremaa maastikukaitseala kaitsekorralduskava (2012-2021) kohaselt on järvede kaitse pikaajaliseks eesmärgiks hea ökoloogilise kvaliteedi säilitamise/saavutamise kõrval ka nende puhkeväärtuse säilitamine. Vastavalt Tartu valla üldplaneeringule on tegemist supelranna maa-alaga.

Sette töödega kaasneb lokaalne mõju Saadjärvele, kuna tekkiva heljumi levimise ja mõju minimaliseerimiseks tuleb veekeskkonnas töid teostada madalveeperioodil. Kuna sette eemaldamise maht ei ole suur, siis ei ole heljumi kogused vees eeldatavasti suured. **Seega olulist mõju Saadjärvele ei ole, kui töid teostatakse madalveeperioodil.**

Saadjärv on kaitsealuste kalaliikide vingerja ja hingu ning haruldase rohevetika järvepalli elupaigaks. Liivase setete eemaldamine ning uue liiva paigutamine järve põhja supelranna maa-alal ei sea tervikuna ohtu hingu ja vingerja asurkondi Saadjärves. Srrga võib eeldada, et töö teostamine madalveeperioodil, s.o. väljaspool kudeaega, ei ohusta eeldatavalt kaitsealuste kalaliikide seisundit. Tööde piirkonnas ei esine ka järvepallile sobivaid elupaiku. Saadjärve veepeeglit kasutavad veelendlane ja tiigilendlane valdavalt toitumisalana. Sobivad pesitsusalad asuvad liikidel kaldavööndis ja lähipiirkonnas paiknevates puistutes. Planeeritud tööd ei ohusta Keskkonnaameti hinnangul nahkhiireliikide elu- ja toitumistingimusi.

Kokkuvõttes võib eeldada, et kavandatud töödega mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärgiks seatud linnuliikidele, nahkhiireliikidele, vee-elustikule, sh hingule, vingerjale ja järve elupaigale on tõenäoliselt ebaoluline ja lokaalne ning väga lühiajaline.

KeHJS § 29 lg 2 kohaselt võib tegevusloa anda, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning otsustaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse-eesmärki. Eeltoodut arvesse võttes on olemasolevate teadmiste ja varasemate kogemuste põhjal suure tõenäosusega välistatud, et tegevus võiks avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 ala kaitseeesmärkidele.

Muud looduskaitsealad

Vooremaa maastikukaitseala

Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eesmärk on suurvoorte kaitse, pärandkultuurmaastike kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (31303), vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), niiskuslembeste kõrgrohistute (6430), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, hariliku hingi (*Cobitis taenia*), hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) ja laiujuri (*Dytiscus latissimus*), kes kõik on III kategooria kaitsealused liigid, ning II kategooria kaitsealuse liigi kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisas nimetatud väike-käsiitiivaliste elupaikade kaitse, nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide, kes on I või II kategooria kaitsealused liigid, ja I lisas nimetatud liikide – herilaseviu (*Pernis apivorus*), händkaku (*Strix uralensis*), jõgitiiru (*Sterna hirundo*), mustränhi (*Dryocopus martius*), mustviirese (*Chlidonias niger*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), roolookulli (*Circus aeruginosus*), rukkiräägu (*Crex crex*), sookure (*Grus grus*), täpikhuigu (*Porzana porzana*), valge-toonekure (*Ciconia ciconia*), väike-kärbsenäpi (*Ficedula parva*),

välja-loorkulli (*Circus cyaneus*), vööt-põõsalinnu (*Sylvia nisoria*), kes kõik on III kategooria kaitsealused liigid, kaitse, hallpõsk-püti (*Podiceps grisegena*), kes on III kategooria kaitsealune liik, kaitse.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit (Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri § 7 lg 1).

Kuna kavandatud tegevus esitatud mahus ei kahjusta eeldatavasti Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eesmärke, saame nõustuda tööde tegemisega esitatud ulatuses.

3.6. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Töoga kaasnev keskkonnamõju on ajutine ning ei too endaga kaasa olulisi muutusi. Sette eemaldamine ei oma negatiivset kumulatiivset ega piiriülest keskkonnamõju.

3.7. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kui töid viiakse läbi nõuetekohaselt, ei ole ebasoodsat mõju ette näha.

4. Eelhinnangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub Tabivere supelranna maa-alalt liivaste setete eemaldamise mahuga 270 m³ ja tahkete ainete (liiva) uputamisega mahuga 90 m³ oluline keskkonnamõju üle-euroopalise kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvale Vooremaa linnualale ja Vooremaa järvede loodusala mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik alljärgnevatel põhjustel:

1. Kavandatud tegevus ei avaldada ebasoodsat mõju üle-euroopalise kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvale Vooremaa linnuala ja Vooremaa järvede loodusala kaitse-eesmärkidele.

2. On välistatud, et tegevus avaldab püsivat ja pöördumatut ebasoodsat mõju Saadjärvele ja ala terviklikkusele.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

4. Kavandatava tegevusega ei kaasne negatiivset mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi. Supelrannas hooldustööde tegemine parandab inimeste puhkamise võimalusi.

5. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

6. Töid on lubatud teostada hilissügisel külmunud pinnasega, väljaspool kalade kudemisaega ja väljaspool supelranna aktiivset kasutusaega.

7. Tööde teostamisel tuleb kasutada töövõtteid, millega minimaliseeritakse heljumi kannet tööde piirkonnast kaugemale.

8. Ajutiste valingvihmade korral, mis tingivad kiire veetaseme tõusu veekogus, tuleb tööd katkestada.

9. Tööde tegemiseks kasutada töökorras tehnikat, vältida tuleb pinnase- ja veereostust.

10. Tööde käigus ei ole lubatud muuta Saadjärve kaldajoont (Eesti põhikaardile kantud veekogu lähtejoon).

11. Väljavõetud setet ei tohi ladustada Saadjärve veekaitsevööndisse (10 meetrit veepiirist), et vältida toitainerikka vee tagasivalgumist veekogusse.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhindangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

Lähtudes käesoleva eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 kohasest teabest puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

KeHJS § 11 lõike 2² alusel saatis Keskkonnaamet 05.05.2023 kirjaga nr DM-124432-3 keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhindangu ja veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu eelnõu Tartu Vallavalitsusele ja Riigimetsa Majandamise Keskusele seisukoha küsimiseks. Ettepanekuid ja märkuseid eelnõudele ei esitatud.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusest, arvestades KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2, § 6 lõike 2 punkti 22, § 9 lõiget 1, § 11 lõikeid 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, § 12 lõige 1¹ punkti 1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõiget 1 ja § 15 punkti 8, keskkonnaministri 16.08.2017 määrust nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ : **otsustab Keskkonnaamet:**

3.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Tartu Vallavalitsuse veekeskkonnariskiga tegevuse taotluse menetluse raames.

3.2. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, samuti kavandatava tegevuse erisused ja keskkonnameetmed muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.